

ЧАС ВЗЯТИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Інформаційно-
бібліографічний список

**ЖОВТЕНЬ
2025**

Укладачка
Ж.О.Куц

за матеріалами
Центральної бібліотеки
Полтавської міської територіальної громади

<https://cbs.poltava.ua/index.php/bibliotechnomu-fakhivtsiu>

Від слів до дій: згадаємо про відповідальність

Всеукраїнський День відповідальності людини – це державне свято України, яке відзначається 19 жовтня з метою якісного перетворення українського суспільства, підвищення рівня відповідальності, а також вшанування пам'яті великого українця Богдана Гаврилишина, автора «Декларації відповідальності людини» у день його народження.

Відповідальність. Це поняття, яке використовується дуже часто, але при цьому не завжди має зрозуміле визначення. Можна годинами сперечатися про те, що означає бути відповідальним, і в результаті не дійти згоди. Найпоширеніше розуміння відповідальності зводиться до того, що людина повинна робити те, що вона обіцяє, і виконувати зобов'язання, які вона бере на себе. Відповідальність. У цьому слові кожна людина знаходить свій зміст і вирішує для себе, наскільки вона здатна відповідати за свої вчинки, поведінку, ставлення до будь-яких подій чи оточуючих її людей. Бути відповідальною людиною – означає бути людиною з великою силою волі, адже потрібно завжди бути готовим прийняти будь-яку ситуацію. Соціальна відповідальність є тією основою, на якій побудовано майже уся система взаємовідносин у суспільстві.

Відповідальна особистість – це людина, яка усвідомлює персональну відповідальність перед сім'єю, трудовим колективом тощо, і, будучи у своїх установах відповідною до вимог моралі, з якими є взаємозалежними усталені традиції сім'ї та колективу, реалізує це своє усвідомлення в практичній сфері, що дає змогу визначити її як відповідальну людину.

Давайте надихати один одного на відповідальні дії і підтримувати вогонь позитивних змін через власні маленькі та великі кроки!

І важливо пам'ятати, що кожен день – це день відповідальних дій!

1. ПРО встановлення Дня відповідальності людини [Електронний ресурс]: постанова Верховної Ради України, 16 липня 2021 року № 1705-IX // Верховна Рада України: [офіційний портал Парламенту України]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1705-IX#Text>
2. ДЕКЛАРАЦІЯ Відповідальності Людини [Електронний ресурс] // Фонд Родини Богдана Гаврилишина: [сайт]. – 2018. – 26 січня. - Режим доступу: <https://bhfamily.org/deklaratsiya-obovyazkiv-lyudyny/>
3. АНДРЕЄВА, В. У жовтні Україна втретє відзначатиме День відповідальності людини : що це за свято [Електронний ресурс] / В. Андреева // Українська правда. – 2023. – 13 жовтня. - Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/10/13/257054/>
4. БАРАНОВА, С. В. Особистісна зрілість та відповідальність: соціально-психологічний аспект: монографія / Світлана Баранова. - Київ: Інтерконтиненталь-Україна, 2020. - 364 с. - Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/724946/1/Baranova_monographia_2020.pdf

5. БАСЮК, Н. А. Загальнонаукове розуміння відповідальності особистості / Н.А.Басюк // Вісник Житомирського педагогічного університету. – 2000. - № 6. - С. 257-259. - Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/1859/1/00bnarvo.pdf>
6. БОРИСЮК, О. М. Теоретичні аспекти вивчення особистісної зрілості та її компонентного наповнення / О.М. Борисюк, А.М. Перун // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. - 2022. - № 1. – С. 3-9. - Режим доступу: <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/psychology/article/view/80/76>
7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ починається з тебе (популяризація Декларації відповідальності людини Богдана Гаврилишина та відзначення Дня відповідальності людини у бібліотеках) [Електронний ресурс] : інформаційно-методичне дос'є / Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеса Гончара ; автор-уклад. Л. Костенко. – Полтава, 2022. – 24 с. - Режим доступу: https://libgonchar.org/images/Vidpovikalnist_pochinaetsya_s_tebe.pdf
8. ГОРБОВА, Ю. С. Дисертація соціологічний контекст практик корпоративної соціальної відповідальності в Україні [Електронний ресурс] Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису / Ю. С. Горбова ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка ; Міністерство освіти і науки України ; Львівський національний університет імені Івана Франка ; Міністерство освіти і науки України. - Київ – 2017. – 202 С. - Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dis_horbova.pdf
9. ГУРЛЄВА, Т. Психолого-педагогічні умови становлення відповідальності у підлітковому віці // Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології", 2019. - №28. - Режим доступу: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2015-28.%p>
10. ДМИТРИВ, Б. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності // Сталий розвиток економіки. – 2019. - № 4 (45). - Режим доступу: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/94/91>
11. ДОВГОПОЛОВА, О. Територія нашої відповідальності : Бабин Яр та сучасна історична пам'ять в Україні [Електронний ресурс] / О. Довгополова // Иудаика в Одессе : сб. ст. по итогам работы программы по иудаике и израилеведению Одесского нац. ун-та им. И.И. Мечникова / редкол.: И. В. Голубович [и др.]; ОНУ им. И.И. Мечникова, Филос. фак., Израильский культурный центр. – Одесса : Фенікс, 2017. – С. 201-212. - Режим доступу: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f85149bf-dcbc-43ba-a7cd-45e76c2685a0/content>
12. ДУРАВКІНА, Н. І. Відповідальність як складова механізму забезпечення прав і свобод людини й громадянина // Юридична наука і практика. 2011. № 2. – С. 15-21. - - Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f326b591-23b9-4267-9741-fe9e4c26d706/content>
13. ЄРМАКОВ, М. А. Механізм активізації соціально відповідальної діяльності підприємств в Україні / М. А.Єрмаков, І. О.Карпенко. Бізнес Інформ. - 2024. - №4. - С. 290–299.
14. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-290-299>

15. ЗОЛОТАРЬОВА, О.В. Соціальна відповідальність : Конспект лекцій [Електронний ресурс] / О.В. Золотарьова, В.К. Лебедева. – Дніпро : НМетАУ, 2018. - 175 с. - Режим доступу: https://nmetau.edu.ua/file/kl_sv-2018.pdf
16. КОЛОТ, А. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої динаміки: теоретичні засади [Електронний ресурс] / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2011. - № 3. – С. 3-9. - Режим доступу: <http://jnas.nbu.gov.ua/uk/article/UJRN-0000286163>
17. КОРИТКО, Л. Я. Соціальна відповідальність українського суспільства перед Днем Соборності України : від початку до сьогодення [Електронний ресурс] / Л. Я. Коритко, У. В. Антонюк, В. О. Джуган // International scientific and practical conference «European potential for the development of legal science, legislation and law enforcement practice» : conference proceedings, February 26–27, 2021. Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija Publishing». – Р. 30-33. - Режим доступу: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi62/0046651.pdf#page=30>
18. КОТЛЯРОВА, М. В. Соціально-психологічні основи формування соціальної відповідальності молоді // Актуальні проблеми психології. – 2010. – Т. 7, вип. 24. – С. 144-150. - Режим доступу: http://ecopsy.com.ua/data/zbirki/2010_24/sb24_17.pdf
19. КРАВЧЕНКО, А. А. Соціальна та індивідуальна відповідальність: тотожність і відмінність / А. А. Кравченко // Філософські обрії: наук.-теорет. журнал/ Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, Полт. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. - К.-Полтава, 2012. - Вип. 28. - С. 62-70. - Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1784/1/Kravch.pdf>
20. КРАВЧЕНКО, А. А. Феномен «соціальної відповідальності» в еволюції суспільних трансформацій / А.А. Кравченко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2012. - Вип. 51. - С. 217-223. - Режим доступу: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/visnyk_51_217.pdf
21. КУДРЯВЦЕВА, Г.І. Джерела походження і види відповідальності особистості / Г.І.Кудрявцева. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. Харків, 2018. - С. 264-266. - Режим доступу: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/30_03_2018/pdf/85.pdf
22. ЛЕПІСЕВИЧ, П. М. Конституційна відповідальність в Україні в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / П. М. Лепісевич // Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану : матеріали наукового семінару (23 червня 2022 р.) / упор. М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. – Львів : ЛьвДУВС, 2022. – С. 134-136. - Режим доступу: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/library/konstytuciyni_prava_i_svolody_lyudy_ny_ta_gromadyanyna_v_umovah_voyennogo_stanu_2022.pdf#page=133
23. ЛУКАШОВ, О.О. Аналіз соціальної відповідальності у системі якостей та цінностей соціально зрілої особистості // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2023. - №3(62), Т.1. - С. 152-169. - Режим доступу: <http://tppjournal.com.ua/n62y2k23a15.html>
24. ЛУКАШОВ, О.О. Модель процесу розвитку соціальної відповідальності особистості // Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту

- психології імені Г.С. Костюка НАПН України. - К. ; Ніжин: ПП Лисенко. - 2018. - Т. IX, Вип. 11. - С. 550-557. - Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v9/i11/54.pdf>
25. ЛУКАШОВ, О.О. Особливості соціальної відповідальності особистості у векторі її соціальної поведінки / О. О. Лукашов // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна). – 2023. - № 1. – С. 62-69. - Режим доступу: <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/psychology/article/view/653/643>
26. МАТВІЙЧУК, О. Час взяти відповідальність. Промова лавреатки Нобелівської премії Олександри Матвійчук, Осло, 10 грудня 2022 [Електронний ресурс] / О. Матвійчук // Слово Просвіти. - № 45. – С. 1, 3. - Режим доступу: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ce/Slovo-45-2022.pdf>
27. НАЗАРЕНКО, К. С. Концептуалізація поняття «соціальна відповідальність» / К. С. Назаренко // Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право. – 2016. - № 1/2 (29/30). - Режим доступу: <https://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/119117/113785>
28. НАЗАРЕНКО, К. С. Принципи соціальної відповідальності в діяльності сучасних українських мас-медіа // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». - 2017. - Випуск 39. – С. 244-252. - Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9629137:%D0%A1%D0%BE%D1%86.%D0%94.%D0%A1.%D0%A1./2017/39
29. НОВІКОВА, О.Ф. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О.Ф.Новікова, М.Є.Дейч, О.В.Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с. - Режим доступу: <https://cutt.ly/TtIDzA2E>
30. ОХРИМЕНКО, О. О. Соціальна відповідальність : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. О. Охріменко, Т. В. Іванова. – Київ : Національний технічний ун-т України «Київський політехнічний інститут», 2015. – 180 с. - Режим доступу: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>
31. ПЕТЬКО, Л.В. Відповідальність як одна з внутрішньоособистісних детермінат соціально-комунікативної активності підлітків / Л.В.Петько // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2008. - Вип. 20. - С. 180–187. - Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f1d8ac2-5bd3-4c70-a8bc-687b8c4dcb9d/content>
32. ПІНСЬКА, О. Л. Професійна відповідальність як соціальнопсихологічна якість особистості // Особистість, суспільство, закон: тези наук.-практ. конф. Харків, 2019. С. 104-107. - Режим доступу: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_04_2019/pdf/29.pdf
33. ПОНОМАРЕНКО, А. Б. Соціальна відповідальність людини в контексті сталого розвитку [Електронний ресурс] / А. Б. Пономаренко, Д. В. Ковальов // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2019.

- № 10. – С. 141-150. - Режим доступу:
<https://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/23953.pdf>
34. САП'ЯН, Є.О. Відповідальність як особистісна характеристика / Є.О.Сап'ян, О.В.Милославська // Особистість, суспільство, закон. - Харків, 2019. – С. 133-136. - Режим доступу:
https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_04_2019/pdf/37.pdf
35. СТАДНІК, Н. В. Категорія відповідальності: психолого-педагогічний аспект // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. - 2005. Вип. 8. - С. 74–77. - Режим доступу:
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/906/1/Stadnik_2_2004.pdf
36. СТАДНІК, Н. В. Основні механізми виховання відповідальності як моральної якості особистості Наукові записки [серія „Психологія і Педагогіка”]. – 2008. - Режим доступу:
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/913/1/Stadnik_Nauk.zapusku_Ostrig_2008.pdf
37. СТАДНІК, Н. В. Почуття відповідальності як моральна якість особистості Теоретико-методичні проблеми виховання дітей учнівської молоді. – 2004. - Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/905/1/Stadnik_1_Pl.pdf
38. ТЕРНОПІЛЬСЬКА, В. І. Відповідальність особистості: гуманітарний аспект // Вісник. Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка. – 2004. – № 14. – С. 47–50. - Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/473/1/E5813220.pdf>
39. УШАКОВА Т. Ю. Структурні компоненти відповідальності: теоретико-методологічний аналіз / Т. Ю. Ушакова // Наука і освіта. - 2015. - № 3. - С. 106–112. - Режим доступу:
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6206/1/20.pdf>
40. ЧЕПУЛЬЧЕНКО, Т. О. Соціальна відповідальність: поняття та сутність / Т. О. Чепульченко // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право : збірник наукових праць. – 2010. – № 1 (5). – С. 137–142. - Режим доступу:
<http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2010/1/23.pdf>

Укладачка: Ж.Куц,
фахівчиня бібліотеки
Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»